MAATALOUS

Maataloudessa on ollut pitkään hieman laskusuuntainen vire investointien määrässä. Se johtuu monesti liian alhaisesta kannattavuudesta. **MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERI JARI KOSKINEN (KOK.)**

JOHANNES TERVO

Närpiöläinen Kristian Bengts testasi ensimmäisenä Suomessa kalkkunoiden laidunnusta. Oppia hän haki ulkomailta.

Laiduntavat kalkkunat toivat vuoden tuottajan palkinnon

Närpiöläinen **Kristian Bengts** on valittu vuoden kalkkunatuottajaksi. Bengtsin tila on ensimmäinen suomalainen kalkkunatila, joka on kokeillut tavanomaisen tuotannon lisäksi kalkkunoiden laidunnusta.

Vuoden kalkkunatuottajan valitsevat Suomen Siipikarjaliitto ja Länsi-Kalkkuna Oy.

Palkinnon perusteina oli myöntäjien mukaan Bengtsin ”aktiivinen ja ennakkoluuloton asenne sekä halu kehittää omaa tuotantoaan”.

Häntä kiitellään myös positiivisesta toiminnasta, jolla hän on tehnyt kotimaista kalkkunaa ja sen tuotantoa tutuksi kuluttajille.

Linnut viihtyivät laitumella

Bengts on tuottanut kalkkunoita vuodesta 1999 lähtien.

Tällä hetkellä tilalla on kasvatuspaikkoja 12 000 linnulle. Laidunnusta Bengts kokeili viime kesänä tuhannella kalkkunalla.

Vaikka tila onkin tavanomaisessa tuotannossa, laidunkokeiluun osallistuneet linnut olivat Satafood-kehittämisyhdistyksen luomuhanketta varten hankkimia tavanomaista hitaammin kasvavia kalkkunoita.

Bengts kertoi MT:n haastattelussa 23.8., että lukuun ottamatta ruokintaa ja laidunnuksen aloittamisajankohtaa laidunkalkkunoiden tuotannossa noudatettiin luomulaidunnuksen kriteereitä.

Laidunnus sujui ilman vastoinkäymisiä. Linnuilla ei ollut terveysongelmia ja ne viihtyivät ja kasvoivat laitumella hyvin. Myöskään villieläimistä ei aiheutunut ongelmia.

Laidunkalkkunoiden lihan Bengts myy suoraan kuluttajille.

JUHANI REKU

Korvaukset maksuun viime vuoden tulvista

Maaseutuvirasto Mavi ryhtyy maksamaan korvauksia viime vuonna maa-ja puutarhataloudelle sekä puustolle aiheutuneista tulvavahingoista 30.10.

Korvauksia maksetaan poikkeuksellisista tulvista, joista korvausta on haettu.

Valtio ei korvaa vahinkoja hakijoille täysimääräisesti. Hakijan itsensä maksettavaksi jää 40 prosentin omavastuu. Yhteensä valtion kontolle kertyi 275 000 euron korvaukset.

Tulvavahinkoja korvataan nykyisen lain mukaisesti viimeisen kerran tänä vuonna. Ensi vuoden alusta lähtien poikkeuksellisten tulvien kasvaville tai ulkona varastoiduille korjatuille puutarhakasveille aiheuttamat vahingot korvataan satovahinkolain perusteella.

MT

Siipikarjarehutehtaan avajaisia juhlistettiin Koskenkorvalla

ILMAJOKI (MT)

Itikka osuuskunnan ja eteläpohjalaisten broilerituottajien rakentaman siipikarjarehutehtaan avajaisia vietettiin perjantaina Ilmajoen Koskenkorvalla.

”Tehdas on vahvasti tuottajaomisteinen, suomalainen ja eteläpohjalainen. Nämä asiat ovat täysin olennaisia koko tehtaan olemassaolon kannalta. Maakunnalle hankkeen toteutuminen on merkittävä asia”, totesi Etelä-Pohjanmaan broileriyrittäjien puheenjohtaja **Matti Kangas**.

Tehtaan tärkeimmät raaka-aineet ovat pohjalainen vehnä, kaura ja ohra. Rehuntuotannon käynnistämisen vaikuttaa myönteisesti maakunnan ja lähimaakuntien viljanviljelijöihin.

Broilerinrehut valmistaa, myy ja toimittaa A-rehu Oy.

”Suomi tarvitsee investointeja”

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) vihki uuden tehtaan käyttöön. Avauspuheessaan hän korosti siipikarjarehutehtaan kaltaisten investointien olevan juuri sitä, mitä Suomen talous nyt tarvitsee.

”Maataloudessa on ollut pitkään hieman laskusuuntainen vire investointien määrässä. Se johtuu monesti liian alhaisesta kannattavuudesta. Toivottavasti hanke säteilee positiivista ilmapiiriä laajemminkin Pohjanmaalle”, Koskinen sanoi.

Maatalousministeri katsoo, että maatalouspolitiikalla luodaan puitteet ihmisten omatoimiselle yrittäjyydelle.

”Varsinainen tekeminen lähtee maatalousyrittäjistä, osuuskunnista ja kaikista niistä tekijöistä, jotka vievät asioita käytännössä eteenpäin”, Koskinen summaa.

Tehdashanke lähti tuottajista

Tuottajilla on ollut jo pitkään halu kehittää siipikarjarehutuotantoa Etelä-Pohjanmaalla.

”Uuden rehutehtaan myötä meillä on mahdollisuus olla mukana rehujen tuotekehityksessä ja saavuttaa paremmin eläinten hyvinvoinnille, ketjun läpinäkyvyydelle sekä tuotannon kehittämiselle asetetut tavoitteet”, Matti Kangas totesi.

”Tuottajat ja teollisuus ovat nyt entistäkin kiinteämmässä yhteistyössä. Olemme vastanneet yhteiskunnan ja kuluttajien vaatimukseen tuotantoketjun läpinäkyvyydestä.”

”Rehutehtaan avajaisia ei usein vietetä”

Atrian hallituksen puheenjohtaja **Seppo Paavola** kertoi hankkeen korkeiden kustannusten arveluttaneen pitkään.

”Itikka Osuuskunnalle 14 miljoonan suuruinen investointi on tietenkin merkittävä riski, mutta samalla pystymme parantamaan tuotteidemme luotettavuutta ja turvallisuutta. Uskomme myös vakaasti, että broileripuoli kasvaa tulevaisuudessa”, Paavola pohti.

”Viesti maakunnasta on vahva. Uuden rehutehtaan avajaisia ei usein vietetä”, Paavola korosti.

Siipikarjarehutehtaan tuotantokapasiteetti on noin 100 miljoonaa kiloa, ja valmistus tapahtuu kahdella linjalla. Sika- ja naudanrehujen valmistus samalla tontilla tuo synergiaetuja raaka-ainehankintaan ja työvoiman käyttöön.

JUKKA KOIVULA

Tasapainoinen lannoitus lasketaan kasvin todellisen tarpeen mukaan

MTK:n ympäristöjohtajan mukaan ympäristötuessa käytetyt lannoitetaulukot pitäisi hylätä, jos maataloudessa halutaan saada aikaan Helcomin tavoittelemia päästövähennyksiä.

Jotta maatalouden typpi- ja fosforipäästöjä voitaisiin tehokkaasti vähentää, keinoiksi pitää ottaa tasapainoinen lannoitus ja ravinnetaselaskelmat, korostaa tuottajajärjestö MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola**.

Tasapainoisessa lannoituksessa ravinteiden määrä päätetään viljelykasvin todellisen tarpeen, kasvukauden olosuhteiden ja viljavuustutkimuksen perusteella.

Ravinnetase puolestaan on laskentamenetelmä, jossa lasketaan pellolle lisättyjen ja pellolta sadon mukana poistettujen ravinnemäärien erotus. Se kertoo, miten hyvin lannoitteiden ravinteet on hyödynnetty.

”Enää ei pitäisi puhua liikalannoituksesta. Sen sijaan pitäisi korostaa lannoitusta, joka ottaa huomioon kasvien kasvupotentiaalin ja takaa kasveille sen kasvun vaatimat ravinteet.”

MTK ja ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC eivät ole yksin kannattaessaan ravinnetaseen ja tasapainoisen lannoituksen käyttöä vesiensuojelussa. Niihin ovat viitanneet Pietolan mukaan myös Itämeren suojelukomissio Helcom, Itämeren ympäristöjärjestö CCB ja Maailman luonnonsäätiö WWF.

Pietola on erityisen iloinen siitä, että ympäristöjärjestöt ja viljelijäjärjestöt ovat keinoista samoilla linjoilla.

> »Taulukoiden noudattamisen sijaan viljelijät voisivat seurata kasvukautta ja lannoittaa kasveja niiden todellisen tarpeen mukaan.«
>
> **LIISA PIETOLA**

Virkamiehet eivät lämpene ravinnetaseelle

Jo nykyisellään ravinnetaseen on voinut valita yhdeksi ympäristötuen lisätoimenpiteeksi.

Pietolan mukaan sekä MTK että SLC ovat esittäneet ravinnetaseen ottamista uudessa ympäristökorvausjärjestelmässä lannoituksen perustaksi nykyisten lannoitustaulukkojen sijaan. Ravinnetase olisi myös askel kohti tila- ja lohkokohtaista ympäristötukijärjestelmää, joka on monissa yhteyksissä asetettu tavoitteeksi.

”Taulukoiden noudattamisen sijaan viljelijät voisivat seurata kasvukautta ja lannoittaa kasveja niiden todellisen tarpeen mukaan. Samalla viljelijöitä tuettaisiin perustehtävässään eli ruuan tuottamisessa.”

Tällä hetkellä näyttäisi kuitenkin käyvän toisin kuin järjestöt toivovat.

”Viljelijäjärjestöjen ääni ei ole järjestelmän kansallisessa valmistelussa kuulunut. Viranomaiset haluavat pitäytyä uudessakin järjestelmässä typen ja fosforin enimmäismäärät sanelevissa lannoitustaulukoissa.”

Taulukoiden käyttöä perustellaan muun muassa valvonnoilla.

Pietola kokee, ettei viljelijöiden osaamiseen luoteta.

”Viljelijöille välineitä vesiensuojeluun”

Viljelijäjärjestöt ovat pitäneet ravinnetaseen ottamista lannoituksen perustaksi erityisen tärkeänä nyt, kun maataloudelle on tulossa uudet, aiempaa tiukemmat päästövähennystavoitteet.

Helcom asetti lokakuun alussa maakohtaiset tavoitteet kaikille Itämeren rantavaltioille. Suomen osalta ne ovat erittäin kunnianhimoiset.

Sektorikohtaisia tavoitteita ja siten maatalouden osuutta vähennyksistä ei ole vielä lyöty lukkoon, mutta kovia vaatimuksia maatiloille on ennakoitavissa.

Pietola ihmettelee, mitä maatalous voi tavoitteen saavuttamiseksi tehdä, jos siihen ei anneta mahdollisuuksia ja välineitä.

JUHANI REKU

”Typen ja fosforin kierto voitava ottaa huomioon”

Viljelijän pitäisi voida ottaa huomioon lannoitteiden ravinnemääriä laskiessaan, että typpi ja fosfori käyttäytyvät maaperässä täysin eri tavoin, korostaa ympäristöjohtaja **Liisa Pietola**, tuottajajärjestö MTK:sta.

Typen kierto maaperässä on vahvasti sidoksissa maan mikrobitoimintaan. Fosforin kiertoon pieneliötoiminnalla taas ei ole läheskään yhtä suurta vaikutusta, mutta maa pidättää fosforin sitä tiukemmin, mitä vähemmän sitä on maassa.

”Kasvien tarvitseman typen lisäksi täytyy laskea, kuinka paljon maan pieneliötoiminta kuluttaa typpeä. Osa typestä haihtuu väistämättä”, Pietola muistuttaa.

Typpi on maassa pääasiassa orgaanisena typpenä sekä ammoniumtyppenä, jonka pieneliöt muuttavat nopeasti nitraattitypeksi.

Näistä nitraattityppi voi huuhtoutua, jos maassa on runsaasti ylimääräistä vettä. Myös huuhtoutumisvaraa pitäisi ottaa huomioon lannoitusmääriä laskettaessa.

”Typpitase ei voi näistä syistä johtuen olla nolla. Se pitää lähtökohtaisesti jättää positiiviseksi.”

Pietolan mukaan fosforitase voi olla nolla, jos maan kasveille käyttökelpoisen fosforin määrä eli fosforiluku (milligrammaa fosforia litrassa maata, mg/l) on riittävä, reilusti korkeampi kuin nykyinen tavoitetaso yhdeksän milligrammaa litrassa. Mieluiten sen pitäisi olla 15–20 milligrammaa.

”Yhdeksän on ryöstöviljelyä.”

Kasvit ovat heikoilla varsinkin silloin, jos fosforitaso on kovin alhainen. Tällöin kasvit eivät pysty hyödyntämään maassa olevaa fosforia ja muita ravinteita varsinkaan kasvukauden alussa, jolloin Suomessa on kylmä.

JUHANI REKU

HILKKA HYRKKÖ

Härkä on vahva mutta vaativa vetojuhta. Sen ajamiseen tarvitaan kolme henkeä, jotta itsepäinen eläin pysyy siellä missä halutaan.

Maatalous juurtuu Etelä-Sudaniin uudestaan

ETELÄ-SUDAN

Maanviljely ottaa ensiaskeleitaan maailman tuoreimmassa valtiossa Etelä-Sudanissa. Länsi-Ekvatorian osavaltiossa arki alkaa olla siinä määrin asettunut kahdenkymmenen vuoden sisällissodan jälkeen, että ihmiset uskaltavat palata koteihinsa ja aloittaa viljelyn.

Länsi-Ekvatoriassa maa on hedelmällistä ja sadetta saadaan sopivasti. Viljelyn taito on kuitenkin ehtinyt unohtua. Elintarvikkeet tuodaankin suureksi osaksi naapurimaasta Ugandasta.

On siis aloitettava alusta. Ensin kaadetaan puut ja raivataan pelto. Aiemmin kaikki tehtiin käsin. Nyt apuna on kaksi härkää ja aura.

Härät ja aura on ostettu Kirkon ulkomaanavun ja paikallisen Mundrin kehittämisyhteisön viljelijälainalla. Lainan vakuudeksi viljelijöiltä vaadittiin kymmenesosa alkupääomasta eli noin kolmekymmentä euroa. Laina maksetaan takaisin, kun satoa saadaan myydyksi.

Hankkeeseen valittiin kaksikymmentä viljelijää ja heillä kaikilla on kaksi kisälliä uutta oppia jakamassa.

Muhkea maissisato

Härkä ei ole maailman helpoin vetojuhta. Se täytyy ensin kesyttää ja koitokset voivat olla rankkojakin. Taltutettu härkä on hyvä työkaveri aamun kahtena ensimmäisenä tuntina, seitsemästä yhdeksään. Sitten se katsoo päivän työn tehdyksi eikä enää suostu auran eteen. Sarvet ja voima niiden takana ovat sen verran mahtavia, että härän tahtoa kunnioitetaan.

Muutoinkin ajajia tarvitaan vähintään kolme: yksi mies on auran varressa ja kummallakin puolella ohjaaja, joka pitää härän suorassa linjassa ja auttaa käännöksissä.

Jo ensimmäinen korjuu osoittaa, että maanmuokkaus on kaksinkertaistanut maissisadon. Viljelijät ovat myös pystyneet kasvattamaan viljelyalaa. Härkien vetämä aura on kuokkaa tehokkaampi.

Hedelmällistä maata osavaltiossa on lähes rajattomasti. Maanomistusta ei ole, vaan heimot jakavat jäsenilleen maata tarpeen mukaan. Kykynsä osoittaneet viljelijät saavat kasvattaa peltoalaansa.

Vuosittain voidaan saada jopa kolme satoa. Paikallisen viljelytavan mukaan pellot kylvetään asteittain, esimerkiksi viikon välein. Näin satoa valmistuu tasaiseen tahtin ja varastointitarve vähenee.

Ainoa viljelyyn sopimaton aika on suomalainen keskitalvi, jolloin sadetta saadaan liikaa.

Tänä vuonna on ollut märkää muutenkin. Siemeniä on huuhtoutunut rankkasateiden voimasta ja viljan varastointi on ollut vaikeaa.

Silvana Kajangalla on kahdeksan lasta, mutta hänen talouteensa kuuluu yhteensä 35 ihmistä. Hyvä sato tulee tarpeeseen.

Härällä on härän tahti

Viljelijä **Silvana Kajangan** pihapiiri on suuri: ruokokattoisia savimajoja on useita ja yksi muurattu talokin. Väkeä on yhteensä 35. Silvanalla on kahdeksan lasta, nuorimpana kolmikuinen **Nafisa**.

Lapsikatras makoilee suuren puun varjossa. Sisaruksista vanhin, **Mary**, tuo matolle ison pesuvadillisen pinaattia, ja pienimmätkin alkavat perata ja putsata kasveja, kukin omaan tahtiinsa.

Silvana Kajanga on onnistunut saamaan suuren sadon ja hänelle on annettu lisää peltoa viljeltäväksi.

Osa sadosta säästetään siemeneksi ja osa menee myyntiin.

Tuotolla Kajanga lyhentää härkälainaa, maksaa lasten koulumaksut, lääkärinpalkkiot ja ostaa lääkkeitä.

Hän laskee, että tämän sato oli härkien ansiosta niin hyvä, että sillä perhe selviää koko vuoden.

Kajanga antaa hyvän kiertää. Hän käy härkineen muokkaamassa naapureiden peltoja. Moni maksaa mahdollisuuksiensa mukaan. Monet saavat avun ilmaiseksi.

HILKKA HYRKKÖ